

BİLİMSEL MÜTALAA

İstanbul, 29 Mayıs 2022

Prof. Dr. Nüket Güz

Dilbilimci – Göstergebilimci- İletişimci

Antalya, Akev Üniversitesi

Sanat ve Tasarım Fakültesi

İletişim Tasarımı Bölüm Başkanı

I. Bilimsel Mütalaanın Konusu

İstanbul Anadolu 7. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 2021/418 E. sayılı dosyası ile görülmekte olan "hakaret" suçuna ilişkin yapılan yargılamada, İstanbul Barosu avukatlarından Av. Kemal Polat ve Av. Sercan Polat tarafından müvekkili Ekrem İmamoğlu'nun suç isnat edilen sözlerinin Türk Ceza Kanunu'nda yer verilen hakaret suçunun unsurlarını oluşturmadığının hukuksal yönden savunması yapılmasına karşın; *bu sözlerin muhatabının kim olduğu; sözün bağlamını oluşturduğu dönemin koşullarının gözetilerek, anlambilimsel, dilbilim ve göstergebilim kapsamında değerlendirildiği bir söylem analizi* konusunda kendi akademik çalışma alanıyla sınırlı görüşlerimi bir bilimsel mütalaa biçiminde sunulması talep edilmiştir. Bunun üzerine, tarafıma sunulan belgeler incelenmiş ve bunlar hakkındaki objektif değerlendirmelerim aşağıda sunulmuştur.

1

II. Yöntem

Dilbilim ve Göstergebilim, bilimsel çalışma alanım olup her türden dilsel metnin (yazılı/sözlü/görsel bağlam da olmak üzere) çözümlenmesi üzerinde araştırmalar yapmaktayım. Dolayısıyla konuyla ilgili tarafıma sunulan belgeleri inceledim. Bu belgelerin içerdiği bilgiler ve bu belgelerin göndergelediği konuyla ilgili öbür belgeler de tarafımda incelenmiş ve bunlara dayanarak metinlerarası bilimsel bir çözümleme sonucu alanımı ilgilendiren bu konu nesnel bir biçimde değerlendirilmiştir.

III. Kişisel Özgeçmiş ve Çalışma Alanıyla İlgili Bilgiler

1991 yılında Profesör olan Güz, Uluslararası Göstergebilim Derneği (Association Internationale de Sémiotique), Fransız Göstergebilim Derneği (Association Française de Sémiotique), Québec Göstergebilim Derneği ((Société de Sémiotique de Québec) üyesidir. Prof. Dr. Nüket Güz'ün Romanya, Fransa ve Kanada, Tunus, Fas ...vb.'de birçok kolokyum, seminer ve konferansta özellikle Göstergebilim alanında sunulan ve yayınlanan bildirileri bulunmaktadır. Prof. Dr. Nüket Güz'ün yayımlanan yapıtları arasında "Etkili İletişim Terimleri" ve "Sesler ve Kurallar" "Dilbilim Terimleri Sözlüğü" "Özçekim: Ben Her Yerde" adlı kitapların editörlüğünü yapmıştır ve bu yapıtta bir bölümü bulunmaktadır. *Yazarın uzmanlık alanları*, Dilbilim-Göstergebilim-Görsel Göstergebilim, Kişilerarası İletişim, Halkla İlişkiler, Reklamcılık, Kitle İletişimi'dir.

IV. İnceleme

Söz konusu edilen olayda İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Ekrem İmamoğlu'nun Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi'nde yaptığı açıklamaları nedeniyle Ekrem İmamoğlu'na yönelik "ahmak" ifadesini kullanmıştır. Ekrem İmamoğlu bu söyleme karşılık olarak gazetecilerin konuyla ilgili sorularını aynı ifadeyi kullanarak yanıtlamıştır.

Konu irdelendiğinde iki sözce arasında bağlantı yadsınamaz biçimde görülmektedir. Sözcelerinin ilki İçişleri Bakanı Soylu'nun sözcüsüdür:

"Avrupa'ya giderek Türkiye'yi şikayet eden ahmağa söylüyorum. Bunun bedelini bu millet sana ödetecek. Yazıklar olsun, bu milletin sana okuttuğu okula yazıklar olsun. Bu milletin sana verdiği emeğe yazıklar olsun" .

İkinci sözce ise İstanbul Büyük Şehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun sözcüsüdür:

“Ben lafa bakarım laf mı diye, bir de söyleyen adama bakarım adam mı diye. Bu seviye noktasında da söyledikleri , yaptıkları zaten belli o tarafına çok girmek istemiyorum ama oraya bir cümle yapmak isterim . 31 Mart'ta seçimi iptal edenler ve dünyada, Avrupa'da, onların gözünde düştüğümüz noktasında, o olan şeylere, biten şeylere baktığımızda tam da işte 31 Mart'ta seçimi iptal edenler ahmaktır. Önce ona bir odaklansın” .

Bu sözce gazetecilerin kendisine Süleyman Soylu'nun sözcesiyle ilgili soru yöneltildiğinde Ekrem İmamoğlu'nun yanıtıdır.

V. Görüş

Ele alınan bu iki sözce birbiriyle yakından bağlantılıdır. Günümüzde İletişim Bilimi olarak tanımlanan Göstergibilime dayalı bir çözümleme yapıldığında her iki metnin karşılıklı bir konuşma metni işlevi taşıdığı gözlemlenmektedir. Önceden de vurgulandığı gibi her iki metnin de ayrı ayrı kim tarafından ve hangi bağlamda ve hangi tartışma ortamında oluşturulduğuna bakıldığında: İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimi bağlamında İçişleri Bakanı tarafından seçimin iptal edilmesi gerekliliği ve seçimi kaybeden adayla yaptığı konuşmaların da varlığı göz ardı edilmezse metinlerarası bir ilintinin konuya ışık tutacağı düşüncesinden uzak durulamaz, bu metinlerarası ilişki gönderen ve gönderilen arasındaki bağlantının görülmesine kolaylıkla yol açacaktır.

Bu işlemin sonucunda bir tartışma sayılabilecek bir ortamda iki muhatabın bir yanda İçişleri Bakanı Süleyman Soylu öbür yanda ise Ekrem İmamoğlu olduğu kuşku götürmez bir gerçekliktir. Dolayısıyla, Ekrem İmamoğlu tarafından Süleyman Soylu'nun sözlerine aynı terimle karşılık vermiştir ve iki siyasetçi arasında geçen bu tartışmada Yüksek Seçim Kurulu'na gönderme kesinlikle yoktur. Çünkü açıklamaların tümü göz önünde bulundurulduğunda seçim iptalinin hangi kişi ya da kurum tarafından gerçekleştirildiğinden söz edilmemektedir.

Prof. Dr. Nüket Güz